Lakivaliokunta

Torstai 28.4.2022 klo 10.00—11.40

Läsnä
puheenjohtaja Leena Meri ps
varapuheenjohtaja Sandra Bergqvist r (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (8, 9, 10, 11) (7, 12 osittain)
jäsen Hanna Huttunen kesk (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11) (12 osittain)
jäsen Saara Hyrkkö vihr
jäsen Pihla Keto-Huovinen kok
jäsen Marko Kilpi kok (4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (3 osittain)
jäsen Antero Laukkanen kd
jäsen Mari Rantanen ps
jäsen Suldaan Said Ahmed vas
jäsen Mirka Soinikoski vihr
jäsen Sebastian Tynkkynen ps (4, 5, 6) (3, 7 osittain)
varajäsen Jari Kinnunen kok (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (8 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Tuokila
valiokuntaneuvos Mikko Monto (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8)

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 42/2022 vp

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Valiokunta hyväksyi ennakkokäsittelyssä suoritetut toimenpiteet.

4. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi naisiin kohdistuvan väkivallan ja lähisuhdeväkivallan torjumisesta

Valtioneuvoston U-kirjelmä U 32/2022 vp

Asiantuntijasuunnitelma U32_22_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 4

Asia on saapunut lakivaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava suurelle valiokunnalle.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

5. Valtioneuvoston selvitys: OSA; Suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin

Valtioneuvoston E-selvitys E 51/2022 vp

Liiteasiakirja OSA; Suositus neuvoston päätökseksi luvan antamisesta neuvotteluihin kattavasta kansainvälisestä yleissopimuksesta, jolla torjutaan tieto- ja viestintätekniikan käyttöä rikollisiin tarkoituksiin

Asiantuntijasuunnitelma E51_22_asiantuntijasuunnitelma.pdf A 5

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Valiokunta hyväksyi asiantuntijasuunnitelman.

6. Valtioneuvoston selvitys: Suositus neuvoston päätökseksi komission valtuuttamisesta neuvottelemaan laivojen pakkomyyntiä koskevasta yleissopimuksesta Yhdistyneiden kansakuntien kansainvälisen kauppaoikeuden toimikunnan (UNCITRAL) puitteissa

Valtioneuvoston E-selvitys E 50/2022 vp

Asia on saapunut lakivaliokuntaan mahdollisia toimenpiteitä varten.

Merkittiin, että suuri valiokunta on perustuslain 50 §:n 3 momentin nojalla päättänyt, että asian käsittelyyn osallistuvien valiokunnan jäsenten on noudatettava vaiteliaisuutta sopimusneuvottelujen päättymiseen saakka niiden tietojen osalta, jotka sisältyvät Suomen kantaa koskevan jakson ensimmäiseen virkkeeseen sekä komission neuvottelumandaattia koskevaan jaksoon.

Valiokunta päätti, ettei asian E 50/2022 vp johdosta ryhdytä toimenpiteisiin.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

7. Kansalaisaloite Kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi

Kansalaisaloite KAA 5/2020 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Kansalaisaloite Kannabiksen käytön rangaistavuuden poistamiseksi A 7

Vastalause KAA5_20_vastalause.pdf B 7

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä ed. Hyrkkö ehdotti ed. Said Ahmedin kannattamana, että mietintöön lisätään lausumaehdotus, jonka mukaan eduskunta edellyttää, että oikeusministeriö asettaa laajapohjaisen työryhmän laatimaan kokonaisarvioinnin huumausainepolitiikan kehittämisestä ja tarkastelemaan myös huumausaineiden käytön rangaistavuuden poistamisen vaikutuksia laaja-alaisesti.

Lisäksi ed. Hyrkkö ehdotti ed. Said Ahmedin kannattamana, että kappale 76 muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Kansalaisaloitetta ja asiassa saamaansa selvitystä kokonaisuutena arvioituaan sekä edellä tässä mietinnössä todettuun viitaten lakivaliokunta toteaa, että se ei puolla kansalaisaloitteessa ehdotettua. Valiokunta katsoo kuitenkin, ettei Suomen huumausainepolitiikka ole onnistunut riittävästi tavoitteessaan vähentää huumausaineiden aiheuttamia terveydellisiä ja sosiaalisia haittoja. Valtioneuvoston huumausainepolitiikkaa koskevan periaatepäätöksen (9.12.2021) mukaan Suomen huumausainepolitiikan tavoitteena on huumausaineiden käytön ja levittämisen ehkäiseminen siten, että niiden käytöstä ja torjunnasta aiheutuvat terveydelliset, sosiaaliset ja yksilölliset haitat jäävät mahdollisimman pieniksi. Kansalaisaloitteessa ei ole perusteltu, miten kannabiksen saatavuutta lisäämällä voitaisiin vähentää kokeilijoiden ja käyttäjien määrää. Valiokunta toteaa, että tutkimustieto liittyen huumeiden käyttöön ja siihen liittyviin ilmiöihin on perusteltua ja tarpeellista ja että huumausainepolitiikassa on saadun selvityksen perusteella kehittämistarpeita erityisesti ennaltaehkäisyn ja hoitoon pääsyn vahvistamisessa. Valiokunta pitää tarpeellisena selvittää keinoja, joilla huumausaineiden aiheuttamia haittoja voidaan tehokkaasti vähentää, käyttäjien hoitoon hakeutumisen kynnystä madaltaa sekä laittoman kaupan toimintaedellytyksiä kaventaa. Saadun selvityksen perusteella valiokunta pitää tarpeellisena, että Suomen huumausainepolitiikkaa arvioidaan ja kehitetään kokonaisuutena ja että myös huumausaineiden käytön rangaistavuuden ja sen poistamisen vaikutuksia tarkastellaan laaja-alaisesti. Edellä esitetyn perusteella valiokunta ehdottaa eduskunnalle hyväksyttäväksi lausumaa (Valiokunnan lausumaehdotus).".

Ed. Hyrkkö ehdotti ed. Said Ahmedin kannattamana myös, että kappaleen 27 loppuun lisätään uusi virke seuraavasti: "Asiantuntijakuulemisissa on myös ehdotettu, että oikeusministeriö asettaisi työryhmän pohtimaan ratkaisuja toimenpiteistä luopumisen saamiseksi säännönmukaiseksi menettelyksi käyttörikosten yhteydessä."

Ehdotuksista äänestettiin pohjana olevaa mietintöluonnosta vastaan. Äänin 9—3 (0 tyhjää) mietintöluonnos hyväksyttiin.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Kappaleen 27 ensimmäisen virkkeen sanat ”tietyissä tapauksissa” korvattiin sanalla ”aina”.

Kappaleen 75 viimeinen virke muutettiin kuulumaan seuraavasti: ”Edelleen asiantuntijakuulemisissa on tuotu esiin erilaisia valvontaan ja sen haasteisiin liittyviä näkökohtia, mikäli kansalaisaloite hyväksyttäisiin.”.

Kappaleen 76 neljännestä virkkeestä poistettiin sana ”lähtökohtaisesti” ja kappaleen viimeiseen virkkeeseen lisättiin sanat ”ennaltaehkäisyn ja”.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Merkittiin, että ed. Hyrkkö, ed. Soinikoski ja ed. Said Ahmed varasivat tilaisuuden vastalauseen jättämiseen. Ilmoitettiin, että vastalause on jätettävä sihteerille viimeistään torstaina 28.4.2022 klo 15.00.

Mietintöön jätettiin vastalause: ed. Hyrkkö, ed. Soinikoski ja ed. Said Ahmed, liite B 7

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

8. Valiokunnan kaukomatka

Keskusteltiin valiokunnan kaukomatkasta.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

9. Valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2023—2026

Valtioneuvoston selonteko VNS 2/2022 vp

Asiantuntijalausunto VNS 2/2022 vp LaV 28.04.2022 Suomen Syyttäjäyhdistys ry Asiantuntijalausunto A 9
Asiantuntijalausunto VNS 2/2022 vp LaV 28.04.2022 Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y. Asiantuntijalausunto B 9
Asiantuntijalausunto VNS 2/2022 vp LaV 28.04.2022 Oikeusrekisterikeskus Asiantuntijalausunto C 9
Lisäselvitys VNS 2/2022 vp LaV 28.04.2022 Tuomioistuinvirasto / Lisäselvitys D 9

Valiokuntaan ovat saapuneet kirjalliset lausunnot:
- Suomen Syyttäjäyhdistys ry, liite
- Vankilavirkailijain Liitto VVL r.y., liite
- Oikeusrekisterikeskus, liite
- Tuomioistuinvirasto, liite

10. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 7/2021 vp

Lisäselvitys HE 7/2021 vp LaV 28.04.2022 oikeusministeriö / Lisäselvitys A 10

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- oikeusministeriö, liite

11. Hallituksen esitys eduskunnalle seksuaalirikoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 13/2022 vp

Lakialoite LA 24, 51, 96/2020 vp
Kansalaisaloite KAA 2/2019 vp
Valiokunnan lausunto PeVL 20/2022 vp
Lisäselvitys HE 13/2022 vp LaV 28.04.2022 Vammaisfoorumi ry Asiantuntijalausunto A 11
Lisäselvitys HE 13/2022 vp LaV 28.04.2022 OTT, dosentti Heini Kainulainen, Turun yliopisto Asiantuntijalausunto B 11

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- Vammaisfoorumi ry, liite
- OTT, dosentti Heini Kainulainen, Turun yliopisto, liite

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi positiivisesta luottotietorekisteristä ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 22/2022 vp

Asiantuntijalausunto HE 22/2022 vp LaV 28.04.2022 lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, oikeusministeriö Asiantuntijalausunto A 12

Valiokunnassa oli kuultavana:
- lainsäädäntöneuvos Virpi Koivu, oikeusministeriö, liite

13. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden valtiovarainministeriön hallinnonalan lakien muutoksenhakusäännösten muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 90/2021 vp

Valiokunnan lausunto VaVL 7/2021 vp

Asiakohtaa ei käsitelty.

14. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

15. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on perjantaina 29.4.2022 klo 9.15 etäkokous.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Tuokila